

تأییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه دکتری

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای جمشید عینالی تحت عنوان: « ظرفیت‌سازی برای کاهش اثرات سوانح طبیعی (زلزله) در مناطق روستایی، مطالعه موردی: شهرستان خدابنده» را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای دریافت درجه دکتری پیشنهاد می‌کنند.

اعضای هیات داوران:

۱- استاد راهنما: دکتر مهدی پور طاهری

۲- استاد مشاور: دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری

۳- استاد مشاور: دکتر علی عسگری

۴- استاد ناظر: دکتر سید علی بدری

۵- استاد ناظر: دکتر محمدرضا رضوانی

۶- استاد ناظر: دکتر محمد شریفی کیا

۷- استاد ناظر و نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر سیاوش شایان

آیین‌نامه چاپ پایان‌نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به این که چاپ و انتشار پایان‌نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیت‌های علمی- پژوهشی دانشگاه است. بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش‌آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می‌شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان‌نامه (رساله)ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کنید:

کتاب حاضر، حاصل پایان‌نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته: **جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی** است که در سال ۱۳۸۸ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر مهدی پور طاهری و مشاوره آقایان دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری و دکتر علی عسگری از آن دفاع شده است.

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه‌های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می‌تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

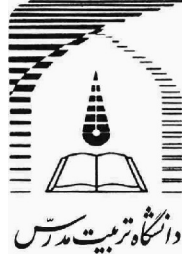
ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس تادیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می‌کند در صورت خودداری از پرداخت خسارت، دانشگاه می‌تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند، به علاوه به دانشگاه حق می‌دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتاب‌های عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب جمشید عینالی دانشجوی رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی مقطع دکتری تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می‌شوم.

نام خانوادگی: جمشید عینالی

تاریخ و امضاء :

دانشکده علوم انسانی

رساله دوره دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی

ظرفیت‌سازی برای کاهش اثرات سوانح طبیعی (زلزله)
در مناطق روستایی
مطالعه موردی: شهرستان خدابنده

جمشید عینالی

استاد راهنما:

دکتر مهدی پور طاهری

اساتید مشاور:

دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری و دکتر علی عسگری

فروردین ۱۳۸۹

تقدیم به:

استاد اخلاق جناب آقای دکتر حسین شکویی

پدر و مادرم

و همسر عزیزم به پاس تلاش‌های بی دریغ

تشکر و قدردانی

اکنون که به یاری خداوند متعال مراحل نگارش و تدوین رساله اینجانب به پایان رسیده و به دانشگاه تربیت مدرس برای تصویب و تایید عرضه می‌شود، جا دارد که از تمامی عزیزانی که به نوعی در تدوین و تکوین این اثر به اینجانب کمک کرده‌اند، یاد کنم تا بدینوسیله اندکی از دینی که از این جهت نسبت به آنان بر عهده خود احساس می‌کنم، ادا نمایم:

در آغاز بر خود لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر مهدی پورطاهری که مسئولیت راهنمایی این رساله را بر عهده داشته و در تمامی مراحل تحقیق، نگارنده را مرهون محبت و راهنمایی‌های عالمانه خود قرار داده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

همچنین از جناب آقایان دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری و دکتر علی عسگری استادان محترم مشاور به خاطر راهنمایی‌های بی‌دریغ و تشویق‌های موثرشان در طول فرآیند تحقیق، بی‌نهایت سپاسگزارم.

در ادامه از همه استادان ارجمندی که در طول دوران تحصیل از خرمن دانش آنان بهره‌ها گرفته‌ام: آقایان دکتر حسین شکویی، دکتر اکبر پرهیزکار، دکتر علی یدقار، دکتر سید علی بدری، دکتر محمدرضا رضوانی، دکتر سیاوش شایان و ... قدردانی می‌نمایم.

همچنین بر خود لازم می‌دانم از سرکار خانم‌ها اعظم بیگدلی و سیما بیگدلی و آقایان دکتر محمد شریفی‌کیا، دکتر محمد سلیمانی، دکتر میر نجف موسوی، دکتر فرامرز طهماسبی (استاد دانشگاه پیام نور- قیدار)، علی احمدآبادی، امان‌... فتح‌نیا، محمد رضا رضایی (دانشجویان دکتری دانشگاه تربیت مدرس)، مهندس ایرج امینی (کارشناس استانداری زنجان)، مهندس جعفر مهدیون (کارشناس بنیاد مسکن استان زنجان)، اصغر محرمی (مسئول روابط عمومی فرمانداری خدابنده)، مهندس یحیی گنج‌خانلو (مسئول رایانه فرمانداری خدابنده)، مهندس مصطفی یارقلی (کارشناس بنیاد مسکن خدابنده)، اعضای شورای اسلامی و دهیاران روستاهای نمونه که در مراحل انجام مطالعه از همکاری صمیمانه آنها بهره‌مند شده‌ام، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

چکیده

ایران به لحاظ موقعیت جغرافیایی یکی از مستعدترین مناطق جهان به لحاظ بروز سوانح طبیعی بویژه سانحه زلزله است، به طوری که از نظر میانگین سالانه بیشترین تعداد مطلق جمعیت در معرض خطر زلزله، در جایگاه هفتم آسیا و سیزدهم جهان قرار دارد. نگاه اجمالی به نقشه‌های پهنه‌بندی زمین‌لرزه بیانگر این واقعیت است که بیشتر سکونتگاه‌های پرجمعیت روستایی و شهری کشور در دامنه‌های البرز و زاگرس واقع‌اند که از لحاظ تهدید سانحه طبیعی زلزله دارای آسیب‌پذیری نسبتاً بالایی هستند، از طرفی دیگر، تفاوت در ظرفیت‌های موجود سکونتگاه‌ها (اجتماعی، اقتصادی، نهادی و محیطی - کالبدی) در میزان اثرپذیری متفاوت آنها از اثرات ناگوار سانحه زلزله، سطح آسیب‌پذیری آنها را متفاوت از هم می‌سازد. لذا این پژوهش بر روی بررسی ظرفیت‌ها و آسیب‌پذیری سکونتگاه‌های روستایی در رابطه با سانحه زلزله در مناطق روستایی شهرستان خدابنده تاکید می‌کند. پژوهش حاضر در صدد اندازه‌گیری میزان ظرفیت‌های اجتماعی، اقتصادی، نهادی و کالبدی مناطق روستایی مورد مطالعه در جهت مقابله با اثرات سانحه زلزله و تبیین عملی نقش ظرفیت‌سازی و یا تقویت ظرفیت‌های موجود در جهت کاهش اثرات زلزله در مناطق روستایی شهرستان خدابنده است. جامعه آماری این تحقیق دربرگیرنده ۷۲ روستای آسیب‌دیده از زلزله سال ۱۳۸۱ شهرستان خدابنده است که با توجه به سطح تحلیل دوگانه روستا-خانوار، تعداد ۳۷ روستا با استفاده از فرمول کوکران به روش تصادفی طبقه‌ای با لحاظ کردن مواردی چون موقعیت جغرافیایی، فاصله از شهر، جمعیت، میزان خسارت وارده به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند، از طرفی دیگر، برای سنجش ظرفیت‌های چهارگانه خانوار نیز از بین ۱۲۱۰۰ خانوار ساکن در روستاهای نمونه، با استفاده از فرمول کوکران ۳۳۱ خانوار بر حسب معیارهایی مانند درآمد، نوع مسکن، طبقه اجتماعی، محلات و ... با توجه به اطلاعات ارائه شده توسط مسئولین محلی به عنوان جامعه نمونه تحقیق انتخاب شده‌اند. برای حصول به اهداف تحقیق از روشهای اسنادی و میدانی با تاکید بر تکمیل پرسشنامه در نزد مسئولین روستایی و خانوارهای نمونه استفاده شده است. پس از جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات میدانی اقدام به تحلیل آنها در محیط نرم افزار SPSS گردیده است و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روشهای آماری مبتنی بر مقایسه میانگین‌ها، آزمون‌های t -test، فریدمن، کای دو، تحلیل واریانس، رگرسیون چندگانه، تحلیل مسیر و مدل $Topsis$ بهره گرفته شده است. نتیجه مطالعه حاضر نشان می‌دهد که بین ظرفیت‌های موجود در منطقه روستایی مورد مطالعه و سطح آسیب‌پذیری آنها رابطه معناداری وجود دارد و با افزایش هر یک از آنها، میزان آسیب‌پذیری خانوار و روستا کاهش می‌یابد. این در حالی است که ظرفیت‌های سکونتگاه‌های روستایی و خانوارهای مورد مطالعه در وضعیت مناسبی قرار ندارد، به طوری که در بین ظرفیت‌های چهارگانه اقتصادی، اجتماعی، نهادی و کالبدی به غیر از ظرفیت اجتماعی عمدتاً جهت‌گیری منفی حاکم است.

واژگان کلیدی: ظرفیت‌سازی - کاهش اثرات زلزله - آسیب‌پذیری - مناطق روستایی - شهرستان خدابنده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	
۱	فصل اول: مقدمه و کلیات طرح تحقیق	-۱
۲	مقدمه	-۱-۱
۳	بیان مسئله	-۲-۱
۱۳	پیشینه تحقیق	-۳-۱
۱۶	ترسیم وضع منطقه مورد مطالعه	-۴-۱
۱۷	سوالات تحقیق	-۵-۱
۱۸	اهداف تحقیق	-۶-۱
۱۸	ضرورت انجام تحقیق	-۷-۱
۱۹	جنبه های نوآوری	-۸-۱
۲۰	فصل دوم: مباحث نظری تحقیق	-۲
۲۱	مقدمه	-۱-۲
۲۳	ظرفیت	-۲-۲
۲۳	ظرفیت: تعاریف و مفاهیم	-۱-۲-۲
۲۷	انواع ظرفیت	-۲-۲-۲
۲۹	ظرفیت مقابله و رویارویی	-۳-۲-۲
۳۰	ظرفیت سازی	-۳-۲
۳۰	ظرفیت سازی: تعاریف و مفاهیم	-۱-۳-۲
۳۵	فرآیند ظرفیت سازی	-۲-۳-۲
۳۸	رویکردهای ظرفیت سازی	-۳-۳-۲

۴۱	ابعاد فعالیت‌های ظرفیت‌سازی	-۴-۳-۲
۴۵	سوانح طبیعی	-۴-۲
۴۵	سوانح طبیعی: تعاریف و مفاهیم	-۱-۴-۲
۴۸	پارادایم‌های نظری مرتبط با سوانح طبیعی	-۲-۴-۲
۴۸	پارادایم فن محوری	-۱-۲-۴-۲
۵۰	نگرش اجتماعی به سوانح	-۲-۲-۴-۲
۵۲	نگرش توسعه ای سانحه	-۳-۲-۴-۲
۵۶	نگرش اکولوژیکی سانحه	-۴-۲-۴-۲
۵۸	سوانح و توسعه پایدار	-۳-۴-۲
۶۳	مدیریت سوانح طبیعی	-۴-۴-۲
۶۳	مفهوم مدیریت سانحه	-۱-۴-۴-۲
۶۶	رویکردهای مدیریت سانحه	-۲-۴-۴-۲
۷۲	آسیب پذیری	-۵-۲
۷۲	تعاریف و مفاهیم	-۱-۵-۲
۷۷	دیدگاه‌های مطالعه آسیب‌پذیری	-۲-۵-۲
۸۰	انواع آسیب پذیری و عوامل موثر در آن	-۳-۵-۲
۸۴	رویکردهای تحلیل آسیب‌پذیری	-۴-۵-۲
۸۵	آسیب پذیری به عنوان خطر قرارگیری در معرض مخاطرات طبیعی	-۱-۴-۵-۲
۸۷	آسیب پذیری به عنوان یک پدیده اجتماعی	-۲-۴-۵-۲
۹۲	دیدگاه‌های ترکیبی (مدل مخاطرات مکان)	-۳-۴-۵-۲
۹۵	جمع‌بندی آسیب‌پذیری	-۵-۵-۲
۹۶	سنتز تئوریک و چارچوب مدل	-۶-۲

۱۰۵	مدل مفهومی تحقیق	-۷-۲
۱۰۷	فصل سوم: روش شناسی و معرفی منطقه	-۳
۱۰۸	مقدمه	-۱-۳
۱۰۸	روش تحقیق	-۲-۳
۱۰۹	فرضیه‌های تحقیق	-۳-۳
۱۰۹	متغیرهای تحقیق	-۴-۳
۱۱۰	عملیاتی کردن متغیرهای تحقیق	-۵-۳
۱۱۶	واحد تحلیل و جامعه آماری تحقیق	-۶-۳
۱۱۶	روش نمونه‌گیری و تعیین حجم نمونه	-۷-۳
۱۲۱	روش گردآوری داده‌ها	-۸-۳
۱۲۱	طراحی پرسشنامه‌های تحقیق و بررسی روایی و پایایی آن	-۹-۳
۱۲۲	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها	-۱۰-۳
۱۲۴	منطقه مورد مطالعه	-۱۱-۳
۱۲۴	ساختار اکولوژی طبیعی	-۱-۱۱-۳
۱۲۴	موقعیت جغرافیایی	-۱-۱-۱۱-۳
۱۲۵	ناهمواری‌ها	-۲-۱-۱۱-۳
۱۲۷	ویژگی‌های اقلیمی	-۳-۱-۱۱-۳
۱۳۰	گسل	-۴-۱-۱۱-۳
۱۳۲	آب‌های سطحی	-۵-۱-۱۱-۳
۱۳۴	خاک‌های منطقه	-۶-۱-۱۱-۳
۱۳۷	جمع‌بندی ساختار اکولوژیکی منطقه مورد مطالعه	-۷-۱-۱۱-۳
۱۳۸	ساختار اکولوژی انسانی	-۲-۱۱-۳

۱۳۸	تقسیمات سیاسی و کشوری	۱-۲-۱۱-۳
۱۳۸	سابقه تاریخی سکونت در شهرستان خدابنده	۲-۲-۱۱-۳
۱۳۹	ساختار جمعیتی و روند تغییرات آن	۳-۲-۱۱-۳
۱۴۳	سطح سواد و آگاهی	۴-۲-۱۱-۳
۱۴۴	اشتغال و فعالیت‌ها اقتصادی	۵-۲-۱۱-۳
۱۴۵	جمع‌بندی اکولوژی انسانی منطقه مورد مطالعه	۶-۲-۱۱-۳
۱۴۶	فصل چهارم: یافته‌های تحقیق	-۴
۱۴۷	مقدمه	-۱-۴
۱۴۷	یافته‌های توصیفی تحقیق	-۲-۴
۱۴۷	موقعیت طبیعی روستا	-۱-۲-۴
۱۴۸	شدت تخریب بر حسب موقعیت طبیعی روستا	-۲-۲-۴
۱۵۰	توزیع جغرافیایی پاسخگویان بر حسب روستا	-۳-۲-۴
۱۵۱	توزیع پاسخگویان سرپرست خانوار بر حسب سن	-۴-۲-۴
۱۵۲	توزیع پاسخگویان بر حسب سطح سواد در بین سرپرست خانوار	-۵-۲-۴
۱۵۳	شغل اول (اصلی) پاسخگویان	-۶-۲-۴
۱۵۴	جنسیت پاسخگویان سرپرست خانوار	-۷-۲-۴
۱۵۵	وضعیت حمایتی پاسخگویان سرپرست خانوار	-۸-۲-۴
۱۵۶	توزیع پاسخگویان مسئولین روستاهای نمونه	-۹-۲-۴
۱۵۷	فعالیت مدیریتی یا سمت پاسخگویان مسئول روستاهای نمونه	-۱۰-۲-۴
۱۵۸	مدت تصدی سمت مدیریتی پاسخگو در روستا	-۱۱-۲-۴
۱۵۹	سطح سواد مسئولین روستا	-۱۲-۲-۴
۱۶۰	توزیع پاسخگویان بر حسب سن	-۱۳-۲-۴

۱۶۱	شغل اول (اصلی) پاسخگویان	۱۴-۲-۴
۱۶۲	یافته‌های تحلیلی مبتنی بر آمار استنباطی	۳-۴
۱۶۲	آزمون فرضیه‌ها	۱-۳-۴
۱۶۲	فرضیه اول	۱-۱-۳-۴
۱۶۹	فرضیه دوم	۲-۱-۳-۴
۱۷۹	فرضیه سوم	۳-۱-۳-۴
۲۰۳	نتیجه‌گیری	۴-۴
۲۰۶	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات	۵
۲۰۷	نتیجه‌گیری نهایی	۱-۵
۲۱۰	نتیجه‌گیری از مباحث نظری	۲-۵
۲۱۴	نتیجه‌گیری از یافته‌های توصیفی	۳-۵
۲۱۶	نتیجه‌گیری از یافته‌های تحلیلی	۴-۵
۲۲۱	پیشنهادات	۵-۵
۲۲۵	پیشنهادات برای تحقیقات بعدی	۶-۵
۲۲۶	منابع و ماخذ	
۲۲۷	فهرست مراجع	
۲۴۹	ضمائم	
۲۵۰	پیوست الف: کاهش آسیب‌پذیری در برابر زلزله در برنامه‌های توسعه پنج‌ساله	
۲۵۸	پیوست ب: پرسشنامه	
۲۶۵	ضمیمه ج: داده‌های توصیفی	
۲۷۹	چکیده انگلیسی	

فهرست جداول

صفحه	عنوان	
۲۴	ظرفیت‌ها به عنوان دارایی‌های جامعه	جدول ۱-۲ -
۲۶	جمع بندی تعاریف ظرفیت	جدول ۲-۲ -
۴۶	سانحه و اجزای آن	جدول ۳-۲ -
۷۶	نمونه‌ای از تعاریف آسیب‌پذیری	جدول ۴-۲ -
۸۲	دسته‌بندی فاکتورهای آسیب‌پذیری بر حسب مقیاس و قلمرو رشته‌ای	جدول ۵-۲ -
۸۳	انواع آسیب‌پذیری و عناصر و شاخص‌های مرتبط	جدول ۶-۲ -
۱۱۲	گویه های سنجش ظرفیت مقابله با زلزله در بین خانوارهای نمونه	جدول ۱-۳ -
۱۱۴	گویه های سنجش ظرفیت مقابله با زلزله در روستا	جدول ۲-۳ -
۱۱۷	حجم نمونه انتخاب شده با توجه موقعیت طبیعی	جدول ۳-۳ -
۱۱۷	حجم نمونه انتخاب شده با توجه به شدت تخریب بالا زلزله ۱۳۸۱	جدول ۴-۳ -
۱۳۸	مشخصات شهرستان خدابنده به تفکیک شهر، بخش و دهستان	جدول ۵-۳ -
۱۴۰	تغییرات جمعیت شهرستان خدابنده: ۸۵-۱۳۶۵	جدول ۶-۳ -
۱۴۰	تغییرات جمعیت نقاط شهری شهرستان خدابنده در بین سالهای ۸۵-۱۳۶۵	جدول ۷-۳ -
۱۴۱	تغییرات جمعیت نقاط روستایی شهرستان خدابنده در بین سالهای ۸۵-۱۳۶۵	جدول ۸-۳ -
۱۴۲	توزیع و تراکم نسبی جمعیت خدابنده بر حسب بخش و دهستان: ۸۵-۱۳۷۵	جدول ۹-۳ -
۱۴۳	میزان باسوادی شهرستان خدابنده به تفکیک بخش و دهستان: ۶۵ تا ۱۳۸۵	جدول ۱۰-۳ -
۱۴۴	میزان اشتغال و بیکاری شهرستان خدابنده بر حسب بخش و دهستان: ۸۵-۱۳۷۵	جدول ۱۱-۳ -
۱۳۸	توزیع روستاهای نمونه بر حسب موقعیت طبیعی روستا	جدول ۱-۴ -
۱۴۹	توزیع پاسخگویان خانوار بر حسب موقعیت طبیعی روستا و شدت تخریب زلزله	جدول ۲-۴ -

۱۵۰	جدول ۳-۴	توزیع پاسخگویان بر حسب روستا
۱۵۱	جدول ۴-۴	ویژگی سنی پاسخگویان سرپرست خانوار
۱۵۲	جدول ۵-۴	سطح سواد پاسخگویان سرپرست خانوار
۱۵۳	جدول ۶-۴	شغل اصلی پاسخگویان سرپرست خانوار
۱۵۴	جدول ۷-۴	ویژگی‌های جنسیتی پاسخگویان سرپرست خانوار
۱۵۵	جدول ۸-۴	وضعیت حمایتی پاسخگویان سرپرست خانوار در روستاهای نمونه
۱۵۶	جدول ۹-۴	توزیع پاسخگویان مسئولین روستاهای نمونه
۱۵۷	جدول ۱۰-۴	سمت مدیریتی پاسخگویان مسئول روستا
۱۵۸	جدول ۱۱-۴	سابقه مدیریتی پاسخگویان در روستای خود
۱۵۹	جدول ۱۲-۴	توزیع پاسخگویان در بین مسئولین روستا بر حسب سطح سواد
۱۶۰	جدول ۱۳-۴	ویژگی سنی پاسخگویان دارای مسئولیت در روستاهای نمونه
۱۶۱	جدول ۱۴-۴	شغل اصلی پاسخگویان دارای مسئولیت در روستاهای نمونه
۱۶۳	جدول ۱۵-۴	معناداری تفاوت ظرفیتهای خانوار براساس تفاوت از حد مطلوب مبتنی بر آزمون t
۱۶۴	جدول ۱۶-۴	معناداری تفاوت میانگین رتبه‌ای ظرفیتهای خانوار براساس آماره آزمون فریدمن
۱۶۵	جدول ۱۷-۴	معناداری تفاوت ظرفیتهای روستا براساس تفاوت از حد مطلوب مبتنی بر آزمون t
۱۶۵	جدول ۱۸-۴	معناداری تفاوت میانگین رتبه‌ای ظرفیتهای روستا براساس آماره آزمون فریدمن
۱۶۸	جدول ۱۹-۴	مقایسه میانگین عددی و رتبه‌ای خانوارها و مسئولین روستاهای نمونه
۱۷۰	جدول ۲۰-۴	جدول توافقی تبیین تفاوت تاثیرگذاری ظرفیت کل بر شدت آسیب‌پذیری خانوار
۱۷۱	جدول ۲۱-۴	تحلیل واریانس عوامل تاثیر گذار در کاهش آسیب‌پذیری در سطح خانوار
۱۷۱	جدول ۲۲-۴	تحلیل واریانس رابطه خطی بین ظرفیتهای و سطح آسیب‌پذیری از زلزله

- جدول ۴-۲۳- ضرایب شدت روابط میان متغیرهای ظرفیت خانوار بر میزان کاهش آسیب‌پذیری از زلزله ۱۷۲
- جدول ۴-۲۴- مجموع اثرات مستقیم و غیر مستقیم ظرفیت‌ها بر کاهش آسیب‌پذیری خانوارها ۱۷۲
- جدول ۴-۲۵- جدول توافقی تبیین تفاوت تاثیرگذاری ظرفیت کل بر شدت آسیب‌پذیری روستا ۱۷۴
- جدول ۴-۲۶- تحلیل واریانس عوامل تاثیر گذار در کاهش آسیب‌پذیری در سطح مسئولین ۱۷۵
- جدول ۴-۲۷- تحلیل واریانس مبتنی بر وجود رابطه خطی بین ظرفیت‌ها و آسیب‌پذیری از زلزله ۱۷۵
- جدول ۴-۲۸- ضرایب شدت روابط میان متغیرهای ظرفیت مسئولین بر میزان کاهش آسیب‌پذیری از زلزله. ۱۷۶
- جدول ۴-۲۹- مجموع اثرات مستقیم و غیرمستقیم ظرفیت‌ها بر کاهش آسیب‌پذیری سکونتگاه‌ها ۱۷۷
- جدول ۴-۳۰- سطح آسیب‌پذیری و توسعه یافتگی روستاهای نمونه ۱۸۴
- جدول ۴-۳۱- سطح بندی روستاهای مورد مطالعه ۱۸۶
- جدول ۴-۳۲- تحلیل همبستگی بین سطح توسعه یافتگی و ضریب آسیب‌پذیری روستاهای نمونه ۱۸۷
- جدول ۴-۳۳- موارد مورد تاکید در دوره قبل از سانحه در سطح خانوار ۱۹۲
- جدول ۴-۳۴- موارد مورد تاکید در دوره قبل از سانحه در بین مسئولین روستاهای نمونه ۱۹۵
- جدول ۴-۳۵- موارد مورد تاکید در دوره حین سانحه در بین خانوارهای نمونه ۱۹۶
- جدول ۴-۳۶- موارد مورد تاکید در دوره حین سانحه در بین مسئولین روستاهای نمونه ۱۹۷
- جدول ۴-۳۷- موارد مورد تاکید در دوره پس از سانحه در بین خانوارهای نمونه ۱۹۹
- جدول ۴-۳۸- موارد مورد تاکید در دوره پس از سانحه در بین مسئولین روستاهای نمونه ۲۰۱
- جدول ۵-۱- مقایسه میانگین عددی و رتبه‌ای خانوارها و مسئولین روستاهای نمونه ۲۱۶

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۱۰	شکل ۱-۱- رویکردهای پژوهش در آسیب پذیری و تحول آن
۱۹	شکل ۲-۱- ضرورت‌ها، اهداف، معیارها و نتایج پژوهش
۳۴	شکل ۱-۲- چارچوب ظرفیت سازی به عنوان یک رویکرد توسعه پایدار
۳۹	شکل ۲-۲- رویکردهای ظرفیت سازی و مقایسه اثربخشی آنها
۴۰	شکل ۳-۲- فرآیند ظرفیت‌سازی و نحوه عمل آن
۴۱	شکل ۴-۲- مدل مفهومی فعالیت‌های ظرفیت‌سازی
۴۶	شکل ۵-۲- خطر سانحه به عنوان تابعی از رابطه مخاطرات طبیعی و سیستم‌های آسیب‌پذیر
۵۵	شکل ۶-۲- واکنش به سانحه در فرآیند توسعه و آسیب‌پذیری
۵۶	شکل ۷-۲- تغییر رابطه بین کاهش آسیب‌پذیری و توسعه
۶۱	شکل ۸-۲- سوانح طبیعی و توسعه پایدار
۶۲	شکل ۹-۲- اثرات سوانح طبیعی بر روی زندگی مردم
۶۳	شکل ۱۰-۲- اثرات سوانح طبیعی بر روی توسعه و نقش مدیریت خطر سانحه
۶۴	شکل ۱۱-۲- چرخه مدیریت سوانح از دیدگاه برنامه ریزی

- شکل ۲-۱۲ - مقایسه چرخه حیات پروژه و مدیریت سانحه ۶۶
- شکل ۲-۱۳ - مراحل کاهش اثرات سوانح طبیعی از دیدگاه UN/ISDR ۶۸
- شکل ۲-۱۴ - چرخه مدیریت سانحه فائو ۶۹
- شکل ۲-۱۵ - دایره های کلیدی مفاهیم آسیب پذیری ۷۴
- شکل ۲-۱۶ - چارچوب الگووار مطالعه آسیب پذیری ۷۵
- شکل ۲-۱۷ - چارچوب خطر- مخاطره ۷۸
- شکل ۲-۱۸ - مدل فشار و رهایی ۷۸
- شکل ۲-۱۹ - چارچوب بسط یافته آسیب پذیری ۷۹
- شکل ۲-۲۰ - گونه شناسی آسیب پذیری ۸۵
- شکل ۲-۲۱ - مدل فشار و رهایی ۹۰
- شکل ۲-۲۲ - مدل خطر مکان در آسیب پذیری ۹۳
- شکل ۲-۲۳ - رابطه بین سانحه، آسیب پذیری و توسعه ۹۹
- شکل ۲-۲۴ - نگرش خطی به کاهش آسیب پذیری ۱۰۰
- شکل ۲-۲۵ - نگرش چرخه‌ای به کاهش آسیب پذیری ۱۰۱
- شکل ۲-۲۶ - نگرش فرآیندی به کاهش آسیب پذیری ۱۰۱

- شکل ۲-۲۷- چارچوب مفهومی کاهش خطر سوانح ۱۰۲
- شکل ۲-۲۸- رابطه مدیریت سانحه، ظرفیت و دانش محلی، آسیب پذیری و فرآیندهای توسعه ۱۰۳
- شکل ۲-۲۹- پیوند آسیب پذیری و ظرفیت‌سازی ۱۰۴
- شکل ۲-۳۰- مدل مفهومی تحقیق ۱۰۶
- شکل ۳-۱- ابعاد ظرفیت در جهت مقابله با زلزله ۱۱۱
- شکل ۴-۱- رابطه مفهومی کاهش اثرات توسعه، ظرفیت‌ها و آسیب‌پذیری ۱۸۲
- شکل ۴-۲- نمونه‌ای از فعالیت‌های مورد انتظار در فرآیند مدیریت خطر سانحه طبیعی زلزله ۲۰۲
- شکل ۴-۳- الگوی پیشنهادی تحقیق ۲۰۵
- شکل ۵-۱- ظرفیت‌سازی و اهداف آن در سطح جامعه محلی ۲۰۸
- شکل ۵-۲- مدیریت خطر سانحه زلزله ۲۰۹

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان	نمودار
۱۴۱	تغییرات جمعیتی شهرستان خدابنده در بین سالهای ۱۳۶۵ تا ۱۳۸۵	نمودار ۳-۱-
۱۴۸	توزیع روستاهای نمونه بر حسب موقعیت طبیعی روستا	نمودار ۴-۱-
۱۴۹	توزیع پاسخگویان سرپرست خانوار بر حسب شدت تخریب زلزله	نمودار ۴-۲-
۱۵۱	ویژگی سنی پاسخگویان سرپرست خانوار	نمودار ۴-۳-
۱۵۲	سطح سواد پاسخگویان سرپرست خانوار	نمودار ۴-۴-
۱۵۳	شغل اصلی پاسخگویان سرپرست خانوار	نمودار ۴-۵-
۱۵۴	ویژگی‌های جنسیتی پاسخگویان سرپرست خانوار	نمودار ۴-۶-
۱۵۵	وضعیت حمایتی پاسخگویان سرپرست خانوار در روستاهای نمونه	نمودار ۴-۷-
۱۵۷	سمت مدیریتی پاسخگویان مسئول روستا	نمودار ۴-۸-
۱۵۸	سابقه مدیریتی پاسخگویان در روستای خود	نمودار ۴-۹-
۱۵۹	توزیع پاسخگویان در بین مسئولین روستا بر حسب سطح سواد	نمودار ۴-۱۰-
۱۶۰	ویژگی سنی پاسخگویان دارای مسئولیت در روستاهای نمونه	نمودار ۴-۱۱-
۱۶۱	شغل اصلی پاسخگویان دارای مسئولیت در روستاهای نمونه	نمودار ۴-۱۲-
۱۷۳	تحلیل مسیر عوامل موثر بر کاهش آسیب‌پذیری خانوارهای ساکن در روستاهای نمونه.	نمودار ۴-۱۳-
۱۷۶	نمودار تحلیل مسیر عوامل موثر بر کاهش آسیب‌پذیری سکونتگاه‌های روستایی	نمودار ۴-۱۴-
۱۸۵	مقایسه سطح توسعه یافتگی و آسیب‌پذیری روستاهای نمونه	نمودار ۴-۱۵-

فهرست نقشه‌ها

صفحه	عنوان	نقشه
۱۱۸	توزیع روستاهای متاثر از زلزله سال ۱۳۸۱	نقشه ۳-۱-
۱۱۹	توزیع روستاهای نمونه	نقشه ۳-۲-
۱۲۰	توزیع روستاهای نمونه بر حسب شدت تخریب	نقشه ۳-۳-
۱۲۶	وضعیت توپوگرافی شهرستان منطقه مورد مطالعه	نقشه ۳-۴-
۱۲۸	متوسط دمای سالیانه منطقه مورد مطالعه	نقشه ۳-۵-
۱۲۹	متوسط بارندگی سالیانه منطقه مورد مطالعه	نقشه ۳-۶-
۱۳۱	گسل‌های اصلی واقع در شهرستان خدابنده	نقشه ۳-۷-
۱۳۳	شبکه آبهای سطحی در شهرستان خدابنده	نقشه ۳-۸-
۱۳۵	نقشه خاک‌های شهرستان خدابنده	نقشه ۳-۹-
۱۳۶	نقشه کاربری اراضی شهرستان خدابنده	نقشه ۳-۱۰-
۱۸۸	نقشه سطح توسعه روستاهای نمونه	نقشه ۴-۱-
۱۸۹	نقشه آسیب‌پذیری روستاهای نمونه	نقشه ۴-۲-